

Motion till riksdagen

1986/87:N367

Lars Werner m. fl. (vpk)

Förstatligande av läkemedelsindustrin

Under flera decennier har en utökad samhällskontroll av läkemedelsindustrin diskuterats utifrån kravet om god tillgång till bra och billiga läkemedel som varande ett viktigt samhällsintresse.

Kraven om utökad samhällskontroll har kommit från flera håll. Inte minst från medicinare och forskare samt från läkare verksamma inom sjukvården. Läkare som i sin vardagliga verksamhet ser hur relativt enkla preparat med hjälp av skicklig marknadsföring säljs till höga priser.

Läkemedelsreklamen är i dag mer saklig än tidigare. De områden där ett visst läkemedel rekommenderas till användning är snävare och en del indikationsområden har helt försvunnit. Mutsystemet, som under lång tid varit en viktig del av marknadsföringsinsatserna från läkemedelsproducenterna, har förfinats och anses i dag inte längre vara fullt lika komprometterande för parterna, även om avslöjanden gjorts om systemet bl. a. genom den mycket uppmärksammade boken *Med alla medel*, som kom ut för några år sedan.

Kraven om ett överförande av läkemedelsindustrin i samhällets ägo har förts fram av vänsterpartiet kommunisterna och av socialdemokratiska debattörer. Någon egentlig vilja från socialdemokraternas sida att nationalisera läkemedelsindustrin har inte kunnat spåras i det konkreta handlandet. Talet om ett samhällsägande från socialdemokraterna är närmast att hänföra till avdelningen "republikkrav", dvs. socialdemokratiska krav som framförs med jämna mellanrum, men som aldrig är avsedda att genomföras.

Lärdomar av Fermentaaffären

De senaste årens utveckling kring Fermenta har ställt läkemedelsindustrin i blyxtbelysning. Förväntade företagsköp och därmed oerhört upptrissade vinstförväntningar har satt igång en spekulationskarusell av unikt slag. Ovana aktiespekulanter har, trots små medel att spela med, lockats att hoppa på karusellen, med ekonomiska tragedier som följd. Karusellen har varit svår att följa, men uppenbart är att miljardbelopp varit i omlopp som lån, säkerheter och garantier. Allt för att kunna göra mycket stora vinster på produktion av en basvara inom läkemedel som av enskilda debattörer hänförs till att vara av mycket enkelt slag, men med viss framtidsinriktning med tanke på branschens framtida utveckling.

Politiker med samhällsansvar måste dra lärdomar av Fermentaaffären, som av allt att döma är långt ifrån avslutad. Om en sådan otrolig spekulat-

tionskarusell kan uppstå kring Fermenta, är det uppenbart att samhället har mycket att vinna på att överföra läkemedelsindustrin i sin ägo. Genom samhällsägande kan — efter noggranna analyser — läkemedelsindustrins framtida inriktning garanteras och utvecklas i önskvärd riktning utan för-
dyrande spekulation eller intervenering från näringslivets olika maktcentra. Ett bilföretags eventuella ändring av produktfilosofi eller profitsträvan kan inte få avgöra vilken väg läkemedelsindustrin i vårt land skall välja.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående yrkas

att riksdagen hos regeringen begär förslag angående läkemedelsindustrins överförande i samhällets ägo.

Stockholm den 26 januari 1987

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Hans Petersson (vpk)
i Hallstahammar

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)